

Vereniging Directeurs Muziek, Woordkunst en Dans

Beroepsvereisten voor een leerkracht in het deeltijds kunstonderwijs muziek, woord en dans

Wat volgt is een beschrijving van de beroepsvereisten van leerkrachten in het Vlaamse Deeltijds Kunstonderwijs.

Ze is gedeeltelijk gebaseerd op synthesesdocumenten, opgesteld door de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en door het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten (OVSG). De tekst "Startbekwaamheden leerkracht muziek" van de Nederlandse Overheid was eveneens een inspiratiebron.

Deze tekst is een basisdocument tussen enerzijds de hogescholen met de lerarenopleiding en anderzijds het DKO veld.

1. Algemene beroepsvereisten

1.1 De leerkracht DKO richt zich op de artistieke en persoonlijke ontwikkeling van zijn leerlingen.

Deze positieve relatiebekwaamheid houdt ondermeer in: echtheid, eerlijkheid, geduld, tact, assertiviteit, zelfvertrouwen, inlevingsvermogen en luisterbereidheid, aanvaarding, enthousiasme en zin voor humor en zelfrelativering.

1.2 Hij/zij is in het kader van een globale vorming bekwaam en bereid om positieve waarden aan te reiken en voor te leven.

1.3 Zijn/haar visie op kunst en onderwijs is breed, maatschappijbetrokken en leerlinggericht.

1.4 Hij/zij is positief, kritisch ingesteld op vernieuwing en steeds bereid tot leren (zelfstudie). Concreet betekent dit: openstaan voor persoonlijke permanente vorming via begeleiding en georganiseerde navorming.

1.5 Hij/zij is in staat tot kritische zelf-, vak-, school- en maatschappijanalyse.

1.6 Hij/zij beschikt over een goede mondelinge en schriftelijke taalbeheersing van het Nederlands.

2. Specifieke beroepsvereisten

(een leerkracht is evenzeer kunstenaar, pedagoog, didacticus als lid van een schoolorganisatie)

2.1 De leerkracht als lid van een schoolorganisatie

2.1.1 Een leerkracht DKO kent de structuur, de leerplannen, de doelstellingen en de leerinhouden van zijn vak(ken). Hij/zij kent zijn/haar opdracht binnen deze structuur. Hij/zij integreert zich in de interne en externe regelgeving t.a.v. het schoolgebeuren (inspraakorganen, rechtsstatuut, deontologie....) en het artistiek pedagogisch project van de school.

2.1.2 Hij/zij vervult de administratieve taken die de instelling hem/haar oplegt en die verband houden met zijn/haar ambt.

2.1.3 Hij/zij draagt bij tot de organisatie van leerprocessen op meso-niveau : collegiaal overleg met het schoolteam over beleidsopties, praktische en inhoudelijke beslissingen.

2.1.4 Zijn/haar opdracht omvat naast het lesgeven, de medewerking aan activiteiten die specifiek tot het kunstonderwijs en de schoolcultuur behoren.

2.1.5 Hij/zij staat open voor feedback.

2.1.7 Hij/zij communiceert constructief zowel intern met de leerlingen, directie en collega's als extern met ouders, inrichtende macht, andere onderwijsinstellingen, cultuurcentra en socio-culturele instellingen of verenigingen.

2.1.8 Hij/zij kent de andere onderwijsvormen en is bereid tot samenwerking.

2.2 De leerkracht als kunstenaar

2.2.1 Een leerkracht DKO is artistiek beziel.

2.2.2 Hij/zij blijft artistiek actief. Deze activiteiten beperken zich niet noodzakelijk tot de uitvoeringspraktijk.

2.2.3 Een leerkracht DKO beschikt over een grondige vakkennis. Hij/zij moet een deskundige zijn in zijn/haar kunstvak: muziek, woordkunst, dans.

2.2.4 Deze deskundigheid is gebaseerd op twee pijlers: een relevante theoretische kennis, gekoppeld aan vaktechnische specialiteit (metier). Hij/zij evolueert in deze kennis en vaardigheden gedurende de gehele loopbaan.

2.2.5 Hij/zij informeert zich over nieuwe inzichten op theoretisch en vaktechnisch gebied. Hij/zij is op de hoogte van de onderwijsvernieuwingen.

2.2.6 Hij/zij is ontvankelijk voor en geïnteresseerd in het breed cultureel gebeuren en kan deze attitude van 'nieuwsgierige verwondering' overdragen op zijn leerlingen. Hij/zij heeft belangstelling voor kunst, ook buiten het eigen vakgebied. Op die manier verruimt hij/zij geregeld de artistieke horizon van zichzelf en zijn/haar leerlingen.

2.3 De leerkracht als pedagoog

2.3.1 Een leerkracht heeft inzicht in, en voeling met de maatschappelijke stromingen, problemen en processen. Hij/zij ontwikkelt hieruit een kritische en voortdurend evoluerende visie. Hij/zij integreert deze visie in de onderwijskundige aanpak.

2.3.2 Hij/zij heeft inzicht in de relatie tussen het kunstonderwijs en de persoonlijkheidsontwikkeling in andere vormen van onderwijs, naschoolse vorming en het sociaal - culturele aanbod.

2.3.3 Hij/zij creëert voor een heterogeen DKO - publiek een positief en aantrekkelijk pedagogisch klimaat. Dit wordt gekenmerkt door wederzijds welbevinden, vertrouwen en een betrokken, actieve leerhouding. Hij/zij realiseert dit door ondersteunende, motiverende en stimulerende begeleiding.

2.3.4 Hij/zij is bereid bij te dragen tot waardenvorming in overeenstemming met de artistiek pedagogische visie. Hij/zij is in staat een gezond evenwicht te bereiken tussen de eigen verwachtingen en de verwachtingen van de leerling.

2.3.5 Hij/zij is in staat afwijkend gedrag van leerlingen te onderkennen en signaleren.

2.3.6 Hij/zij leidt op tot zelfstandigheid in artistiek denken en handelen.

2.3.7 Hij/zij kadert zijn/haar pedagogisch handelen binnen de relatie: vrije tijd, thuissituatie, school/werk.

2.4 De leerkracht als didacticus

2.4.1 Hij/zij functioneert zowel in individueel, groepsgericht en collectief onderwijs.

2.4.2 Hij/zij plaatst zijn eigen les binnen de ruimere artistieke vorming van zijn/haar leerlingen. Hij/zij legt hierbij verbindingen met andere vakinhouden.

2.4.3 De leerkracht maakt een doordacht jaarplan op. Hij/zij concretiseert dit jaarplan in de agenda voor elke les en voert in dit verband een efficiënte klasadministratie.

2.4.4 Hij/zij beschikt over een grondige repertoriumkennis. Hij/zij verkent constant nieuw repertorium en toetst dit aan de bruikbaarheid binnen zijn/haar lesopdracht.

2.4.5 Hij/zij werkt gedifferentieerd. Dit uit zich in:

- doelstellingen
- leerinhouden
- strategieën
- werkvormen

2.4.6

Hij/zij kan op basis van zijn inzichten, de verschillende fasen van het leerproces beïnvloeden door het aanpassen van zijn/haar eigen pedagogisch en didactisch handelen. Belangrijke acties hierbij zijn:

- formuleren van de beginsituatie
- stellen van doelstellingen
- uitstippelen van het leertraject
- bepalen van het product
- formuleren van evaluatie
- geven van feedback

2.4.7 Hij/zij kan op een respectvolle wijze resultaten rapporteren en verantwoorden, zowel naar leerlingen van alle leeftijden, als naar ouders.

2.4.8 Naast de klassieke media hanteert de leerkracht DKO binnen zijn/haar lesopdracht op gepaste en doeltreffende wijze informatie en communicatietechnologie.

Voorjaar 2005
